

AGLAIT ILLUNAINORTUT

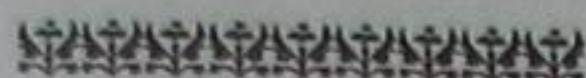
OKIOK 1913.

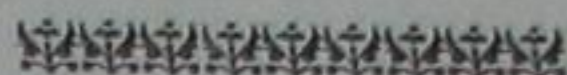
SAINEME NENERIAUMAJUT.

1912.

AGLAIIT ILLUNAINORTUT

OKIOK 1913.

Puigorniarnangatôk! (Jes. 44, 21.)

Takorannidlartomik nuvugalalingmik perortoarsukapok imâk tukkelingmik taigusekartitaumajomik :puigorniarnangatôk! Perortoarsuk taimna pivlugo unipkausekapok imâk: Pigiarnerme Gûdib napârtut perortullo pingortipait attekartil'ugillo ingmigut. Perortoarsuille illangat kikkitaupok, puigortaupok, attekartitaulungilak. Sakkerpok pingortitsijub sângane kiksarlune, attekanginame. Nâpkigivlugo manigorlugolo tagva pingortitsijub okautivâ: Igvit imâk attekartipagit; Puigorniarnangatôk!

Kaujitsiarpogut, tamanna unipkausetuinaungmat, tukkingale erkaumanarpok. Inôjogut Gûdib okausingine adsiotitaukattarpogut perortunut. Adsiotitaumanivut taimak erkaumavlugo atuarsikupta Gûdib okausinginik [Jes. 44, 21.]: ,Uvanga pingortipagit kivgaulerkovlutit uvamnut; Israele, puigorniarnanga!' — ikpigilungilagût tagva, uvagôgapta sôrlo perortoarsuk taimna Gûdib erkaumajauniksanganut tâpsomunga nangminek attekartitaujok puigorniarnangatôk?

,Uvanga pingortipagit, kivgaulerkovlutit uvamnut; Israele, puigorniarnanga!' Taimak Gûde okausekapok Israelemut, Israelikkunut.

Tattamnartomik Gûdib inôkatigêt tamakkoa pingortilaukpait itsaksoarme; atâtagilauktangat Abraha anerilaukpâ inugiartoksoarnit, kinguvângit inukutautitsomavlugit piluarlugit ingminut. Tattamnartomik Gûdib inôkatigêt tamakkoa piniarvigikattalaukpait, ingminik sakkertilaukpok tâpkonunga, kaujitolugit kinaunerminik, kaujitolugit perkojaminik perkungitaminiglo. Tattamnartulliningit, ajungitulliningit inôkatigênut tamakkonunga kittitaujungnangilat.

Kanok, taimak piluartaavlutik Gûdemut, inôkatigêt tamakkoa inertertaujariakar-
kât Gûdimingnut? Israele puigorniarnanga! Ahaila. Inôtsime uâningane Môsesib,
Gûdib angutekotungata, Israêlitit illuserikattartangat okautigivâ imâk: Kairtok
illingnik inûlertitsilauktok kamagijungnaipat, Gûdelo pingortitigilauktat puigorpât.
Imgerume 106me Israêlitit piniarningit unipkautigijauvut imâk: Israêlitit pingorti-
titik puigorpât. Illa, sullingitomik, pijariakangitomik Israêlitit inertertaulungima-
rikput Jesajasekut: Israêle, puigorniarnanga! - inertertaujariakarput taimak.

Uvagullo, Nagliktakka, idluarnersaulungimmarikpogut Israelitinit. Sorrusionip-
tingnit illitarivavut Gûdivut pingortitivut piulijivullo. Nutarauniptingne ôksilerê-
laukpogut pitsiarninganik saimarsaininganiglo, illaliulaungmatigut baptijutikut.
Kaujivogut, piulijauviksak Jesusib piniartanga illingarkungmago uvaptinguuttauk;
kaujivogut, uvaguttauk kingormgujukungmattigut kingomgutijaksamik âuanau-
dlartomik, pijarêrsimajomik takpâne. Ikpigikattarpogut nâpkigosungninganik nagli-
gosungninganiglo, tukkisikattarpogut pairksininganik ajungitullininganiglo, mallu-
gosukattarpogut amuarasuarninganik, perkutiginasuarmattigut. Sullele, sullele Gûde
tâmpa pingortitivut, piulijivut, pairijivut, ajungitullivigijivut puigokattarpavut.

Kanok tukkekarkâ, okarama, Gûdivut puigokattarpogut? Kinamik sunamiglo iê:
puigoruma erkaumajungnairpara, kamagingilara, illiorpara tagvanêngipatut sôrlo.
Taimailiukattarpavullo Gûdivut.

Nâjikattarpogut uvlormik, Gûdivut kilangmêtok issumaginago, arvertartuksauni-
vut tâpsoma apkutigijaksaurkôjangine issumaginago, torâtuksaunivut takpaunga
issumaginago. Nunamik kuvianarninginiglo nâmaksigapta, Gûdivut tagvanêngitotut
illiorpavut, puigorpavut.

Nerkiksaptingnik tunergusiaptigniglo ajungitunik sunatuinarnik attokattar-
pogut, tunidjijok kilangmêtok erkaumangimariklogo. Nangmiuipitingnik issuma-
katuinarapta, Gûde pairijivut tagvanêngitotut illorvavut; puigorpavut.

Issumaptingnik inôjomvluta, kamakattalungilagut, pijomajavut pinasuartavullo
kuviagijaumangâta Gûdemut. Attanekaromangimut pijomaniptingne pinasuar-
niptinguelo Gûde attanivut illiorpavut tagvanêngitotut; puigorpavut.

Taimak taisijungnarajarpunga sunatuinarnik sulle nelonaijaijunik, uvaguttauk
inertertaujariakadlarapta : puigorniarnangatôk!

'Puigorniarnangatôk!' Atâtatut anânatullônêt, okausekartotut kitorngaminit
anlarasuartomut Gûdipta inerterpâtigut : Puigorniarnangatôk!

Gûdipta okausinga tamanna aglaktanletôk ômatiptingnut illûnainut, tussar-
tautsainarletôk sôrlo siutiptingnut!

'Puigorniarnangatôk!' Erkaumalaulavut okausek, makkilerangapta uvlâkut.
Kujagijariakarvavut Gûdivut, saputijaurkaungmigapta pairijaungmivlutalo unuak,
pijariakarniarvavut ikajorninga uvlome.

Puigorniarnangatôk! Erkaumalaulavut okausek, unungme inangalerangapta. Nakorjariakarpavut pairijivut, kenuvigijariakarpavut issumagijaujungnainermik.

Puigorniarnangatôk! Erkaumalaulavut okausek, tessiortaulerangapta kuviartokut, Gûdeongmat tunidjijok tunergutinik ajungitunik tamainik. Erkaumalaungmilavut, tessiortaulerangapta kiksarnartokut, Gûdipta assianik ikajortiksakangimat.

Puigorniarnangatôk! Taimak Gûdipta inerterpâtigut. Pingortitaumavogut, piulijaulaukpogut, kilangmik kingormgujerkovluta, kilangmik kingormgujijuksatitut arvertartuksavogut nuname, Gûdipta idluarijangit attorlugit, kuviagingitangit allarlugit. Tamanna erkaumatsainarlavut. Attausénable ikajorninganut taimailingajungnarniarvogut, taimaimat okarpok: Puigorniarnangatôk!

C. A. M.

Matteus Stach.

Matteus Stach, ajokertuijut sivorlerpât karâlit nunangannut aisimajut illangat, inôlilaukpok Merzeme 4me 1711me Moraviab iglugasargita illangine. Atâtanga Evangeliumiok perorsévilerijeolaukpok illusitsiariktok untagijaudlalauporlo inôkatiminut. Okpertôkatine Evangeliumiut atâtangata kattitikattarpait, kemergokativlugit Gûdib okausinginik unungme tussartillugillo okâlautsinik aglaksimajunik Sontagine; angigudjivlutigle taimailiorput, upkoat pallangairsimatsainartillugit, Katolikit pivlugit. Matteuse 6 nik jârekarame tuktuvangnik mianersivok aujarme, okiormele atâtangata illiniartipâ atuarsigiamik aglagiamiglo, ernine illaurkolunginamiuk illiniarviksoarmut, tagvane uiverijauniarasugivlugo Katolikinut. Sittijôlunginame Matteuse sorrusionermine kapiasuktitaukattalerêropok ajornerminut piulijauniarnerminiglo kollarutekarlune mungukattarpok, erniarg laurame. Taimailingavlune kiksakattarpok. Atâtangatale manigorasuarpâ tuxsiarkôvâlo illungertornersamik.

Jârekarame 12nik nukapiak kemaivok angajokângme iglungangnik, ikajoriartorkojauvlune atâtame nunakatingita illangannik perorsévilerijeongmijomik. Apsimavlu-
ne atâtaminut Matteuse sorrusiojungnairpalliavok inôsuktôlerlunelo. Inôsuktub tar-
nime piulijauniksanga kujânârutigilungigalloarpâ, uiverijauvlunele inôsuktôkatimi-
nut sillaksûb allianarningit ânanaugilerpait untagivlugillo. Unnuak nâkassaklugo
pullakattarpok allianartut taimaitut attortauvingine. Taimak pullarkârlune akkunit
uvlut illanganne angerarmat, angajokângata inertidlarpâ erkaitilâlo atâtaminik. Mat-
teuse kibliktaudlalerpok; allianartut tunullugit illusertâropok inônasuarporlo okperto-
tut.

Sörlo sivorngane inösuktut, allianartunik attortut illaujominalaungmatta Mattensemüt, taimak mána tussudlalerpok, illagéktunut okpertunut illaujomavlune inösuktublo issumangit torirtitankattarput Herrnhutemüt. Uvlullo illanganne Matteusib katangutiarsunga Franke tagvangat (Herrnhutemit) tikingmat, illagét Herrnhutemint omariktut, nagliktigétsiartut unipkautigivlugit, tagva Matteus Nálekamut kairkojannasugivok tagvunga kajusilerporlo, katangutiarsune utterniartok ingergakatiginiarlugo Herrnhutemüt. Katangutiarsungata anusingorasuaralloarpá, inögutiksarsitsiarungnarajangimagók. Matteusele sangutitaujunguangilak perlerajaralloarune, tarninga piulijautuarpat. Atátanga koaksádlarivok, Matteusib unipkárvingimago issumagijaminik. Tukisigamele, Matteusib tarnime piulijanniksanga pitjutetuaringmago Herrnhuteliaromavlune, okarpok: . Mána issumanguik tukisitainarama, agviaromangimmarikpagit. Nerriutsainarkaugalloarpunga, mánakut utterajaravit iglomiokataunajarmivlutillo uvaptingaut. Tussuluarpungale iglomiokatigijomavlutit takpáne kilangme. Taimaimat aituinarit Gúdib attingane!

Mánakut anarpok Aprilemelo járeme 1728me Herrnhutemüt tikipok. Herrnhuteméngmat, katangutiarsungata okauserilauktangit nellautserkôrput. Tajalioraksajanik pergaivlune námaktomik inögutiksarsivlune sapperkasakpok, niakójak sioraujalik uerkiksatuarikattarpá. Ajoksalualerangame erkaittsainarpok kajusimanerilauktaminik perlingaromavlune, tarninga piulijautuarpat. Gúdible perlerkolungilá ikajutsainarlugole. Járeme 1730me Mattensib angajokágik najágiglo tikingmingmatta Herrnhutemüt, suerngartaugalloarpok kuviasuktitaunamariklunele. Katolikinut pagvisartautsainarlutik umangmijaukattarlutiglo illangit kemâjariakalaukput, nunatik iglutiglo perkutitiglo kemaklugit.

Karálit pikablajut.

Matteuse Herrnhutemut tikisimagame, Kristusemiólauralloarpok, tamánédllunele kissiane kaujiviktitaunvok piulijaumanermínik. Nangmínek unípkárpok imák, Sorosionimnit ikpigikattalauralloarpunga aulataunimnik sullivionimniglo. Anernermut ajunginermut, kaujiviktitaunlungilangale sulle, ajornikka issumagíjaujungnairsimangmatta kitorngaugamalo Gúdemut. Herrnhuteme taípsomane ajokertutauvok tamát, okpertut kaujiviktuksaungmatta ajornimik issumagíjaujungnairningannik. Náletsíarpunga tagva, unípkártokalerangat, kanok kapiasungnikkôrkárlune pilaurame saimanartomik tamattominga. Taimak pijuksaungminasugívlunga kapiasungnersiulerpunga sôrlo; pigárpunga, tuksiarpunga, nerritailikattarpunga, námaktomik kapiasungnersijomavlunga ajornikka pivlugit. Apersortaulerangama, kanok illingamangárma, kiotsainarpunga, námaktomik kapiasungnekanginama sulle. Perkojat kivgarivânga. Imák perkojaurkôrpunga; una piniaraksarivat, taimna attortailivlugo imnalo takunártailivlugo. Perkojaunimnik nálegasuarpunga, ajornarpôrle, illakematitautuinarpunga. Nerrijomagama nerritailerkojaurkôrpunga; sinigomagama pigárkojaurkôrpunga; sinigvima senniane sérkörtorama tuksiarlunga nájerkójaurkôrpunga unuarmik tuksiarlunga, sunaubva! sinisivunga. Ságiarnera ajornarkôrpok illa omamullo tamánut niplialerpunga: Nálegak Jesuse, igvit nápkigílaunga assiosimajunga!

Taimak nipliavunga unuarne, tuksiaromavlunga siningmut sálagíjaurkaungmigama. Kaungmat kiksamariklunga ailerivunga senuaviksamnut. Tagva uvlácut 7 me tarnima illanárijangata aktuliakivânga tussarkôrpungalo nippinganik: Ullapirksautekarit! Pijaunimnik okatsiarlunga sapperpunga, ullapirksaunmut kuviasunullo naglingnermullo illúnarma onarsititaunvunga tarnigalo anorártitaunvok sôrlo. Tuksiaromavlunga kugvíorungnatuinarpunga. Tikitaunera unipkautigilungilara kinamut, iglOLE tikitaunvigijara taimak ívleridlarpara kuviagívlugolo tagvúnalerangama, Jesusib tagvane sakkervigingmanga inúlivlungalo.

Nullétut Herrnhutemiut illúnatikassait, Anernermut ajunginermut tupaksartaunvutik tessiortauvlutiglo okpernermut, inósekatsiarput taípsomane. Iglomiókatigélerput unulerangallo illagéklutik aularkattarput iglugasangnit nappártunut, tagvane tuksiarkatigégomavlutik. Angerarlutik napártunit pissukattarput tuksiarlutik iglut akkorngatigut. Inósuktut tápkoa illangit kajungersartaulerput ómatimingne, airkojauvluik nellojunut tussarvekangitunut sulle okautsinik tussarnertunik. Matteus Stach taimak kajungersartaugívoK, tápsomale issumangit toráluarmafta karálit nunanganut, imák pitjutekarpok.

Aujak perorsévilerívlune Matteus takokattarpok sekínermik nippelertomik. Kilak aupaluksíjok takunárlugo tikitaukattarpok kêmítingnermut okautaujungnangitomot. Aupaluksíjok takunárungnairlugo ajukattarpok. Imaka távane, taimak íssumakalerpok, kaningítoksoarme nellojut nunakarívtut. Kikkôgaloarkát? kanok ílingagaloarkát? Okautsit tussarnertut kaumarligittók kilaktut aupalluksíjotut

ôtunak. Zinzendorfe mut Matteuse kaujititavok, karâlit tâvane nunakarmatta nellojvutiglo. Ajokertuijokaralloarpogok attausênarmigle Egedemik attelingmik mânamullo sullerkôngimarikpok, nellojut okâlavigigalloarlugit Jesusemik. Taimak tussartitavune Matteuse kaujilerpok, karâlinut aijariakarniarame, ajokertuijok Egede ikajoriartorlugo. Okalungilarle kinamullônêt, kissiane uvlôtillugo nuuangotillugolo karâlit issumajârutigidlarpait mânamit.

Unnut illangane nullêtat tuksiarlutik pissungmingmatta iglut akkorngatigut, Zinzendorfe tujormiarne ajokertuijok illagivlugo annivok igluminut nullêtullo tuksiartut tikoarlugit okarpok illaminut; Ajokertuijok, inôsuktut ukkoa akkornganne aijuksakarpok kernertallo karâlillo assingitalo nellojut nunanginut. Taimak okausekarlune Zinzendorfe nellautajotut okausekarpok. Matteusiblo assingitalo kajungerningit sagvarsimangitut sulle katsungainersautitavut okautsinut tamakkonunga. Ovatsiarolermat nullêtat illâgik Leona Döbere Tobiaselo Leupold aglaklutik Zinzendorfe mut tunnivuk, kernertanut San Tomasemêtanut tillijaujomavlutik. Taimaluatsiak piniarlune Matteuse iktôluarpok sulle.

Uv'ulle illanganne illanarijane Friedrich Boenise senakatiginamiuk Gûdib perorsêviane, okarpok: 'Illik, kialônêt kaujilungitanganik okautijomavagit. Ikpigimmarikpunga aijuksavlunga karâlinut nellojôjunut. Taimak ikpigilauramanit kuviasungnermut okautigijungnangitamnut illumertaumavunga.' Kungadlarlune Boenisib okartok takunârpâ kiovlugolo: 'Illik, taimaluatsiak ikpigigivunga. Tagvainak ailerpuk napârtut akkorngannut serkörtorlutiglo tuksiarkatigêlerpuk, kaujititaujomavlutik, Nâlekab tillijomamangâgik karâlit nunanganut. Kaujititavlutik taimak, aglaklutik illagênut tunnivuk, karâlinut aijomavlutik. Ilagêt kuviasuktitaumarigalloarput, inôsuktugle okautjavuk, tamanna issumaksarsiorutaurkârtuksaungmat nâmaktomik, jârelo illuitok takkillo 6it kângerkârsimatillugit kissiane aulartokalerpok karâlinut. Friedrich Boenise assinêgame illaujungnangilak tagvainak, iningane Mattenib katanzutiarsune Kristia illagilerpâ tamarmiglo angajokâkartitavuk Kristia Davidemik.

Januareme 19me 1733me angutit tâpkoa pingasut aulalerput Herrnhutemit illagênut tuksiarutijaudlarlutik. Herrnhutemit ingergavut avunga Dênit nunangannut, iglugasaksoarant Kopenhagenemut, karâlit nunangat attaniotiviolermat Dêninut Kopenhagenemillo kissiane umiaktortokakattarmat karâlit nunangannut. Kopenhagenemut tikiugmatta, illaliortantsiaralloarput okpertunut, piniaromajangit tattaminarijavut unuktunut, ikajoromajokalungilarle. Ajokertuijok taimna taijaulauktok Egede jârit 12it nâvlugit sullinane karâlit nunangannêlerêrmat, Dênit issumakalerput, Egede utterkojomavlugolo karâlillo allaromavlugit. Taimak issumakarlutik angutit ukkoa pingasut, Herrnhutemit tikitut karâlinullo aijomajut nâmagingilait. Okautivait, perlerajarmatta, âviasiortekaratik kanimamut tokonartomut sâlagijaunajarmatta,

karálinnt nellojnnut tokotauna jarmatta. Taimak okaudjauvlotik angutit Herrnhutemiut niippangeralloarput, anusingortitaujungnangilalle. Okperput, okpimmarikput, Nálegak airkojijok ikajorungnarniarmattank.

Anusingortitaujungnanginangannut okperningannullo Dénit unuktut sarguti-tauvut angajokáksuillo illangata piluarlune ánanaugilerpait ikajorasuarlugillo. Tápsoma attanektank okarvigivá Herrnhutemiut pingasut pivlugit attanermullo Egedemik ikajoriartorkojauvut karálit nunangannut. Úvut illanganne perriar-torkojauagmatta angajokáb tápsoma iglungane, angajokáb appertsorpait, kanok piusekarasuarniaralloarmangáta karálit akkornanganne sunamiglo nekiksakararniar-mangáta. Kiovut: „perorsévilerijomavogut igloliortulalo.” Angajokáb okantivait „Kejukalungilarle igluksanik karálit nunanganne nuangallo itjemut perorsévigijau-tsiarungnanginivok.” Kiovut: „Taimaipat, nunamut itersaliniarpogut iniginiarlugolo nekiksakarasuarniarpogullo karálititot.” „Aukagle!” okarpok angajokák, „taimaini-angilase. Kejungnik igluksanik neksarniarpose ovangat. Tagga, tunnijdjivigivapse \$ 50 nik, igluksarsilerkovluse.” Taimak angajokámút omunga ikajortauvut assingi-niglo ikajortokarivok, nekiksakarartitauvlutiglo anoráksakarartitauvlutiglo angutit pingasut taipkoa Aprileme 10 me 1733 me anlalerput Kopenhagenemit umiaksoakut Karitasemik attelikut. Vogit 6 it umiaktorkárlutik nunalivut Maime 20 me Egedib nunanganne Godhabeme.

Nuna kairtotuinaujok, napártokangitok iviksukakatsiangitorlónét takkotuinar-lugo angutit pingasut koaksáralloarput, akkiane napártunik perorséviksoarniglo iviksukataliksoarniglo sungiusimalauramik, tussatsiarkálaunginamiglo karálit nunangata illusinganik. Supele kujalidlarput, kanoelugatik tikisimagamik, takogiorlutiglo karálinik kuviasuktitaummarikput. Egedib nunangata kanlu-ngitanganne igloliortviksarsivut ánanaugijamingnik tagvainarlo, nunaksatik illi-ngaterkálugo Nálekamut tuksiarnikut, igloliulerput. Okiook pigialerkártinago pijarértitsivut iglomingnik attekartillugo Herrnhutitámik.

Karálit nunanganégalloarput mána, iglokarputtauk, tagvainarle tikisimajut siorniornartunik kapiantartuniglo sunatuinarnik atoriakarput.

Tikisimavut, ajokertuijok taimna Egede ikajoromavlugo. Sunaubvale, ajoker-tuijok taimna Herrnhutemiullo pingasut issumakakatigétsiakattarungnangilat tamattomungalo kuviasunguingat serkomitaukattarpok. Taimailingagalloartilugole Egidib tikitainartut ikajorasuarpait illiniartillugit karálit okausinginik. Okaut-sille tamakkoa takkijut, okautsit nan m nevijamik adsigingimariktangit katang-utipta okumaigidlarpait sukaimariktomiglo kissiane illipalliavut illanginik.

Katangutivut umiaksoakut ingergagamik karálit nunangannut, karálermik inósuktomik Kopenhagenemit uttertomik nunaminut ingergakatekalaukput.

Inôsuktok tãmma timimine kanimasermik tokonartomik neksarpok Dênit nunangan-
nit karálinut. Tikituarama kanimalerpok kanimaserlo tokonartok siamadlalerpok
nunamut illúnánut. Karálit illúnatikasait pijauvut unuktovaksuillo tokolerput.
Okartokarpok, karálit 3000 it taipsomane kanimasermut nungutaulaungmatta. Egede
Herrubutemínullo piniarput pijungnartamingnik tamainik, kanimajut ikajorlugit, ka-
nimajullo illangit illaliorpait iglomingnut pairinersarijungnaromavlugit. Tokonarto-
mut tamattomungaluatsiak katangutivut pijaulungigalloarput, kanimalerkattarivulle
illangannelo illainangat arvertarpok sulle, kanimajut kamagijungnarlugit. 'Kiksar-
pogut mikijolungitomik', taimak unipkárpok Matteus Stach. 'Issumakalaukpogut,
nellojut kaitsivigijomavlugit inôgutaujunik, sunaubval tokomut nungutauvut sap-
perungnailerkártinata okarvigivlugit piuliklertemik Jesuse Kristusemik.' Issuma-
jákkattarput tagva, opinaratik.

Nerkiksakatsiangimut katangutivut ajoksakattarputtauk. Omajoksiormer-
mikusungiusimalugatik sullilungilat ôktokattaralloaramik. Karálille kunukattarput nerke
niorvgutigivlugo kablunánut ubvalo, kunulungigalloarunik, angiluartomik, kablunát
sappertangannik akkilertaujomavut. Uvlut sutairtut nâvlugit kerkojanik uvilung-
niglo nagvårtamingnik sikjame nerkiksakatuarpot.

Járib aipangane (1734) Kristia Davide utterpok Europamut taunangalle tikito-
karivok inôsuktungnik maggungnik: Friedrich Boenisemik [Matteusib illanári-
jangánik] Johannes Bekkemiglo. Matteusib katangutiarsunga, Kristia kingorngane
uttermingmat taununga, pingasut ukkua: Matteus Stach Friedrich Boeniselo
Johannes Bekkelo tajaksauluarput pigiartitsivlutik missionekarvingmik karálit
akkornganne. Pingasut ukkua tigútivlutik angerkatigégivut karálit nunangannit
nútsomanatik, ajoksarnermullo kapiantunullo tikitaunajaralloarunik tagvanédlu-
tiglónêt akkunit sullerkórajangigalloarunik. Járeme 1739me tikipok Matteusib
anánanga uigarniojok, paníngne Rosinalo Annalo illagivlugik. Angajudlek Rosina
nulliarijaulerpok tagvainak Johannes Bekkemut, nukkanga Anna járit ikkitut
kingorngane Boenisemik aipakalerpok. Taimak arnakalermat mána iglub illinga-
niuga iglomiokatigéugnerlo ákivalliavok.

Kiksarnarporle, karálit tussaromangimatta okautsinik tussarnertunik. Nangminek
ittilungilat kablunánut, kablunáalle ailerangamik karálinut takojaujomangitutit
illingakattarput. 'Súvisé?' taimak okautjauvut, súvisé? Angakkuvnt angutauner-
saungijaidlarput illipsingnit. Tápkoa takuksaujungnairtillutik ajulungilat akluná-
kut takuksaungitokut majuarlutik kilangmut akkarlutiglónêt kanunga. Torngársuglo
aksorótivlugo ajulunginivát tilliklerkovlugo puijinik. Taimailiorluse sapperpose.
Kilangmut unipkantigijapsingnut itteromangilagut Gúdipsingnullo tikitsomangila-
gut, puijekangimat tagvane. Tarnise sukkôvallaivut, tápkonunga illingale kilak
okautigijase karálinullo sukkôjunut uvaptingnuungitorle.' Taimailiorlutik katangu-

tipta okálavigijomajangit ajaktuivut okantsinik tassarnertunik.

Ovatsiarolermat, ajokertuijut nangminex piungitullivigigivait. Miantigivlugit mitantigijautitsomavlugillo ajokertuijut sérvortortut taksiartullo isjarneriukattarpait. Omisungningallo kablušanik angivalliavok. Millkattarpait, iglungat ittárpát perkingit sujuktillugit, umiaróngat septautipát imáant isumasaalerpollo aglát, ajokertuijut torotsomavlugit. Tattannalungilok, katangutivut táimáipartavlutik maksoajungnaikattarmatta, sullerkóngimaviganik. Nálekasungullo kairtojanmanugivut tamaunga támnalo nálegomavlugó anusing lungdat. Nálekabó okperningat nekorsitipá.

Járit tellimat anigorsimangmatta ajokertuijut tikitainalaungninganít, járenis 1738me kanánnalerpok karálit nunanganne.

Ajokertuijut illangat Johannes Bekke imatóvlune ikávavok iglome agláerivlune, Mattensikkut abiatángortinasuarlugit karálit okauingimut. Ittervivok karálinut, ángat tikitmut, apkuartuinarasartunut. Senajok káuk takomavlugó aglút táimáinarivait, ajokertuijublo atualerpait usipkantsit Jesuse taksiarónganik Gesemaneme atuarsijublo ómatinga omarsivok. Táimák atuaróngat, Gadib stundinga nellintivok. Okantsit omanarlutik pitsartullarlutiglo kildévit tassartut illangata Kajarnab ómatinganik. Ajokertuijub sánganut aivlune okarpok, nippiaga sajaktilugo: „Káuk illingavá tamanna: usipkárvigilaungninga ana, piulijaujomadlaralloarama! Bekkib illangit ittersimangningmatta illanasi kighigintigivait piulikler, Jesuse nellojmut ukkumunga tassaronadlartant. Ullóhuupok kavinarok. Nálekab tuijanga kataanguiptingant.

Aglait Bekkib attulauktangita, adsingoangit.

Ajokertortautsiarkarlutik Kajarnak illangillo Merzeme 30 me 1739 me baptitauvut Matteus Stachemut. Uangmijauvlunele inōkatimimut sāgiarsimanine pivlugo Kajarnak kemājariakarrok. Akāgōtermalle utterpok ajokertuijunut sakkijārporlo māna, kemājuksaulaungniuga ajokertuijut kiksautigikattartangat kivgartoriakatuinalaungmat Gādib issumanginik. Okautsit miksekārtōngmatta: ōmatib tettetjutinginik kannek okasōngongmat. Kajarnak nippangerungnalaunginivok piulijinele nagvārtainartarne Jesuse Kristuse kigligiūtigilaukpā inōkatimimut karālillo unuktut Kajarnab kigligintsuungagut aītauvut māna ajokertuijunut. Kajarnakut Herrnhutitāmēngmingmatta uvlut illanganne umiavit 21 it tikilerput inungillo tikilerput tussatsiarnersaujomamut okautsinik tussarnertunik Kajarnab okautigijanginik. Karālinut hunderteokattartunut tussaromadlartunut ajokertuijut okālajungnakattarput māna kuviasuklutik okautsinik piulijaunartunik.

Kajarnakut malliktausarailerput assinginut sāgiartunut baptitaujomajunullo baptisimangmattalo illagēktokalerpok. Jāreme 1747 me (jārit 8 tuinait Kajarnab baptitaulaunguigata kingorugane) 200 uik baptisimajokalerērpok Herrnhutitāme. Kristia Davide, ajokertuijut maungatainalaungmatta tikikataulauktok jāriblo aipangane uttilauktok, sakkervok Herrnhutitāme iglōmik arginersamik sivorlianit kattimaviksamiglo sennaniarlune.

Sōrlo tussalaurapse katangutivut tikilauralloarput karālit nunangannut, ajokertuijok tagvanēgertok Egede ikajoromavlugo Dēnillo missionekarvinganne sullikatsujomavlutik. Tamannale ajornarkōrmat, Dēnillo katangutivullo aviutivut, ingmikkut sullivekarlutik. Dēnit attaningaunut taimailingarkojautuinarmatta, Matteus Stach ajokertuijummarititauvok angajokāngortitauvlunelo. Jārit 38 it nāvlugit Matteus Stache karālit nunangannēlaukpok Nālekablo kivgartorninga sullitilaukpā. Herrnhutitāme okpertonkarērmat 400 nik, ajokertuijut nunaksarsiorput mailit sutairtut Herrnhutitāb sekkerngane Matteusiblo tagvane tunganilitipā tussarviksak nutāk okautsinik tussarnertunik nellojunut, Lichtenfelsemik taijaujok. Angajokauvlune Matteuse nunakalaukpok illanganne Herrnhutetāme, illanganne Lichtenfelse me.

Kissiane Gādib kivgangit inutuinauvut, Matteus Stachetauk sullitsiaralloarlune karālit akkōrnganne inutuinaulaurivok. Pijorinermut kattalerpok issumaminiglo pniatsainaromavlune nālegungnailerpok aglāt ajokertuijersuit taunanētut perkojanginik. Taimagle ajornarmat, Matteus Stach 1771 me utterkojauvok karālit nunangannit. Kiksarnammarikpok, taimak pijariakaromat; nakudlammarikporle, Matteuse ajokertuijersuit okarvigingmatsuk, tamalaungnerminik ikpigilaungmat kakkiailaungmallo.

Karālinulle aijungnairpok. Itok, 60 nik jārekartok. Amerikaliarpok illagēktotalillo Amerikamētut illangine Betabarame nunakalerpok inōgutiksarsiorporlo sorru-

K a j a r u a k .

siarsuit illiniartillugit. Nangminek missionekarvingmetsungnairalloarlut e missionekarvit karalit nunanganne Labradoremelo erkaumatsainarpait tuksiutivlugillo. Nunakatiminut Betabaramiunut idluarjauvok ungagijaudlariunelo. 1785 Mattense, 74 nik járekarame, pälakpok sillame ánidlarlune sibvianigut. Taipsomanenit nellainakasalaukpok járik magguk návlugik sulle. Dezembereme 1787 me nukingerutimmarilerpok uvlormelo unuarmelo pairjautsainariakarpok. Aniadlaralloarlune manigorpok kuviasuklunelo kujalivlunelo pairijiminik. Pullartut takkojartortut illangat okarmat, Jesusib kairkosárniarpallungmago itub kuviasuklune aggane issakpait kilangmut nipliavlunelo; Ahaila, piulijiga nagligijara, kaisádlaruvit nakolnarpok. Dezembereme 17 me saimartitauvok najútijut illúnaita kibliktantillugit. Mattense nangminek nipliakatauvok tuksiarutsinik attortaujunik, tuksiartullo sorairmatta, okarpok: 'Mánna tuksiaritse sulle: Kuviasulárpunga angiluartomik, kilangme ikkingne merngoeruma sullinimnit.' Viase támna ómamiutaritsainarpá ajulerkárame. Dezembereme 21 me unungme sinisilerpok angerarlunelo Nálekaminut járekarlune 76 nik.

C. A. M.

Umiaksuit 'TITANIK' kivningat imarbiksoarme.

Mittvogeme, April 10 me, 1912 me, umiaksuit Titanik aulalaukput umiakovingmit Southamptonemit, Englandib sekernganêtomit, ikâlerioromavlutik New Yorkemut Amerikamêtomut. Inugasaksuit unuktut katimavut nurame umiaksuit nutát piojorijutaujut kisarvingmik kemaijut takojomavlugit. Kisáluat amuartaungmat umiaksuillo aulalermatta inuit kagudlarput nippenut ilungertudlartunut kuviasuvaksoadlartunut.

Suna pivlugo taimailiorkât? Pisôngolungitomik pijokalerká? Kaut tamát umiaksuit angijut inuktartut aulakattarput tagvangat nunanut sunatuinamaringnut, tagvanemiullo sungiusimavut tamattomínga, uvlomele uimajáluarput.

Pitjutekarput imaitomik: umiaksuit pujolik Titanik anginerpaularmik ánanau-nerpauvut senamajunit tamainit. Sukalinersakaralloartilugo taimak angitigjomik, taimaglo ánanautigijomik umiaksoakalauksimangilak silaksoarme.

Kolluksugutinganit paunga akovingmut angajokáb arvertarvinganut poktotigivut 104 footetut. 'Ingiulit malliksuillónét anginerpát kagverungnangilat umiaksoar-nut.' angajokársuit ilangat okarpok. 'Akunaksoak kungautigijungnalárpavut.' Taki-ningat 883 footeovok, sangugamiglo kisarvingmit iglurvaksoartut iput.

Senajut, illisimajullo kemergojut tapkoninga kiviungungnanginasugimarikpaik. Kivilutik ajornarput, okartokakattarpok. Magungnik natákarput kikianik angijarsimajungnik imagungnangimariktangnik. Upkokarpullo ilijaungitunik atuinautsainartunigle tagvainak ákiksortaujuungnartunik imaguniangitunik aulataujungnartunik arvertarvingmit. Umiaksuit kilakpatta sukutsiagut upkut imagungitut ákiktauniarput, inub agganginut attortaulugatiglônét, kilaksimaninga ingmigolingamariktitanvok. Iglovaksoangojárput unuktunik igluksakarlutik, igluksangillo illúnatik atunít ingmigolingatitaujungnarput, áttauserlo tettegalloarpat imarmut assingit píjauniangimmarikput.

Igluksangit atunít majorarvekarput paunga, inuit takamane sulliakartut parngnunnairsortaurkonagit kemáviksakarvoklugillo, upkut imagungitut ákiktaugiakalerpatta.

„Titanik kiviungungimmarikput”, taimak illisimajut okakattalaukput taimaglo okperput. Imarbik sálagijaunasugivát akearoálua ésiniarungnairasugivát inub sennajanginik pinarinerpárijanginik ussijanginiglo inungnik perkutiniglo.

Ukusiálukalaukput 29nik kiaksauteálukalarmelo 159nik, ingergartitaujungnarpuillo mailinik 23nik stundeme attautseme. Nettit kollerét 10ovut, ikimajullo inniksangit akkitudlartomik takorannidlartomiglo sennajauvut. Akluitut, Klasse 1 me ingmigolingajomik innekaromajut umiaksoarne akkilérkojauvut \$ 4230nik ingergarnermut attautsemut, imarbik ikártuinarlugo.

Igluksat illangit angijódlarput, tagva ikimajut Klasse 3me nerrimárvingat sângillo íksivavekarput 500nik. Inuit 500 attautsikut nerrijungnarput tagvane nimniolugatiglônét.

Umiaksoaliortut tápkoninga ilipaulaungimarikput umiaksúb igluktangitalo perkutingit pivlugit, akkituningit issumagijaungilat, ánanandlartuksauvut amigangituksanlarmiglo. Atausénarme piorisalarput, tamattomanelo tamarnerpút angijomik. „Suna pivlugo umialijaluariakarkitá.” okarput, „Titanik kiviungungimmariktilugô?” Sinaungaméggle! Tamattovinek tamanna akkitudlarpok, inuit unuktut inósingit akkiliintautilugit. Umiatuinait ikiluarput.

Southampton kemaklugo apkusarput Queenstownemut. Irlandib iglugasaksoangita umiakovingitalo ilanganut, tagvangallo aularlutik inulijarput 2358nik. Imaiput:

Klasse 1me, akkitunerpáme, 350.

Klasse 2me, akkikinersame, 305.

Klasse 3me, akkikinerpáme, 800.

Umiaksúblo inukotingit, 903.

Angajokángat attekarpok: Captain E. J. Smith, járekarporlo 62nik. Inósungnerminít umiaktutsainarpok, járekarnerminillo 25nik angajokautsainarpok. Angajokausimavok umiaksuit anginerpát ilangine, unuktuertorlunelo ikársimavok imarbiksoarmik. Hanárvarpok, sungertutigijaudlarpok angajokâminut, taimaimallo angajokâ-

ngortitauvok Titaningme.

Umiaksuit ingergatsiarput kanoetokangimariklutik, ikimajullo kuviasudlarkatigékput. Freitageme, April 12me, umiaksuarmétut kaujititauvut okálatekut koaksárnartokut, sikkokadlarmat pekaluajakadlarmelo imarbingme apkutiginartangine, kanitóngikalartome sulle. Pujolik Touraine, kaujititsijok okálatekut koaksárnartokut, ingergakattalaukpogók sikkutigit, pekalujaq unuktut aliakkarpur. Captain Smith ama akkivigivlugo nakormérpok kauji jautitanginik.

Nangianartomigle sakkijártokangilak Titaningmetuut, kapiasulungilallo isumajálualugatiglónét. Uvlotilugo unuarmelónét kamajokartitsinersaulungilat pijariakarkólunginamik.

Sonabende anigórpok, Sontagelo kaulerpok, ingergajullo kuviasudlarpur sivumutsiaramik. Unulermat táksili'armelo ilimanartokarkóngilak sulle. Anoregaluk niglinaraloarpok, sorlo sikkomit pijok, ikákkattartulle imarbingmik suugiusimavut tamattomínga, sunakutigilualungilallo. Sontageme, keteraliub kingorngane, pujolik Amerika ingergajok kaujititsilerivok okálatekut koaksárnartokut pekajulakarnínganik tapkea erkáne.

Unungme 9 liarme Captain Smith majorarpok arvertarvingmut, angajokársuglo 2, Mr. Lightoller, stundine tápkonane kamanermik nellunepartok, okakatigivá.

„Silla okauserilaukravuk“, Mr. Lightoller kingorngane kígligivá, taisilunuglo nauab alakininganik imarbiublo ikubliarninganik standillo nelliane tikintiniarsór-mangápta sikkonut. Okakatigékpogut stundib abvakasanganik Captain Smith akkarkártinago.

„Kangésuguvit sunamik, kaujilaunga!“ Captain Smith okarpok.

Angajokársuk 1 Mr. Murdock majorarmat arvertarvingmut, seniline Lightoller inangeromavlugo, okakatigégalálerpok angajokáblo pekkojanga kauji jautitauvok. Itjekarnersaulilaukrpok, koalerpok aglát Lightolleriblo senaje kamarková, imak koangimangát. Kanili'alliagalloartillugit sikkonut. umiaksuit sukainersautitaurkólungilat ingergarpullo mailinik 20 tuinaungitunik stunde ne attautsime.

Kamane perijarésimavut unuksinmik, okarkatigélerpullo, tiptulautillo nalaklugit. Merngortortut sinigiartulerput, ilúnánele takuksaulerpok unuangelermat. Sorutsit sinijarêput, inutokaujullo serkörtulerput kenuvlutik sinitsiartitaujomavlutik.

Tokole, takuksaunane tusaksaunanelo, kailerpok, kaisaraidlarpok ilimagijaulugane.

Angajokársuit pingasut arvertarvingmêput 10 mit taimaktauk akotok. Páne napatame kamajokarpok maggungnik, ilúvatiglo kamatsiarasuarput ailakkartokarmangát sivuningine. 11 liarme pánêtuk ilangat sivanerpok pingasunik, nelonaijivok allakkartokarnínganik sivuningineluatsiak, okakasiutjilunelo pekalujaq sakkijarmat.

Siniktut opalujaudlalerput taima, sinigitulle kaujimangimarikput sulle nangia-

nadlartokarmat. Angajokarsub Murdockib agangit tigumiartilugit nelonaijaumik erkavingit nokartitaurkojomavlugit, umiaksuit aktuivut seneragut pekallujamik. Tagvainarle Murdockib upkut imagungitut akiksorpait.

Captain Smith majorarpok arvertarvingmut. Okarpok tagvainak: 'Upkut imagungitut upkoarlit. Murdockib kiová: 'Upkoarêrput.' 'Senaje nautsertoriarkojaulerle umiaksoak imauvaliamangát.' Smith perkojilerivok. Senaje nautsertoriartorpok, uttilungilarle. Tokojunit sivorlerpaumasugijauvok. Siniktut ilangit tupártaulerput, siningitullo koaksártitauvut, aporninganulualungitok, erkavingitale nokartitauuninginut. Ilangit malugosulungilallónét aktuininganik pekallujamik. Sivuagut apoluatsiarajalauruik tamainut malugijaunajarpok, senerangagulle kisiane aktuimgmatta malungnalualungilak.

Ingergajut illangat Mr. Beesley unipkârpok: 'Inangalitainalaukpunga, ikpigivungalo aporsarkôrtomik. Kingorugane aipanganik aportomik malugosukpunga, angijôngimariktomigle. Anorârlunga illanginik anivunga takojomavlunga sunaumangát. Assimnik anisimajokarivok kapiasuktokangilarle, ilimasuktokangilak. Aperivunga, kanoetokarmangát okartokarporlo, aktuisimarkôrapta pekallujamik, aktortuinammarrerêrlugole, kanoetokarkôlungimallo. Nellivullónét issumakalungilak, umiaksoavut kilaksimangmat itsiningagut pekallujab illanganut. Utterivungalo innimnut, nerriuklunga ingergarniarmigapta mánnakut. Okakatigilauktakkale takungilakka kingorugane.

Ovatsiarogalak majorartunik tussarama, anilerivunga nagvârpungalo, illûnatik tussaromangmatta, suna pivlugo nokarmangápta. Ilangit tupártaulaukput, imaka umiaksub sajunguina sungiutijarêrtavut nokarmat. Malugosulerpungale, sivua kivilermat issumakalerpungalo, illanga tettelelmat imánut.

Uterivunga innimnut, atilungalo anorânik okornersanik. Taimailiortilunga tusarpunga perkojijomik: 'Ingergajut ilûnatik paungarlit puhtarutelijarlutik.'

Captain Smith kaujimavok mána umiaksub senerâ séksimangmat, sukalidlartomiglo tettelelmat imánut. Upkut imagungitut suksaungilat. Koaksárnartotalingmut okálaudemut aivlune perkojivok kairkojerkovlugit umiaksoarnik ikajortuksanik. Angatik maguk tagvanepuk, Phillips ikajortingalo Bride. Phillips angutaudlarlauk-pok pertornartok. Atinga, pertornaruina, nangminévarasuanginginigo puigortanjui-niarput. Phillips assiokatauvok, Bridele piulijauvok.

Bride unipkârpok imák: 'Unuarne kanoetakarvipingne nokarviga neliutisimavok. Anorârlunga inangavunga sinisivungalo. Tupaklunga Phillips suliakartok sulle takovara kaujilerpungalo okarkattekarmat okálautekut koaksárnartokut Newfoundlandemut. Erkaivlunga merngortudlarmat, makipunga inangeriartoromavlugo. Aportomik malugosulaungimarikpunga. Nangertilunga seniane sinigiartorkolugo,

Captain Smith iterpok.

'Aporsimavogut perkalujamik,' okarpok, 'nautsertoriartortokalerporlo kanoetokartitaumangapta. Atuinausaritik ikajortuksanik kairkojilutik, kairkojinariatigle perkojerkartinanga.'

'Taimak okarlune anivok, minutille 10 kangermatta uttulerivok. Pervaluktomik sillame tussaralloarpoguk kaujingilagugle, kanoetokadlarmat. 'Ikajortuksanik kairkojileritik!' okarpok.

Phillips kairkojivok okálautekut koaksarnartokut, C. Q. D. attorlugit. Imák take-lik: Come. Quick. Danger. Kaisaraidlaritse, nangianartomépogut. Okangoarlunga okautivara: 'Attulerit S. O. S. kairkojiniovok puták. Imák take-lik: Save our souls. Tarnivut piulisigik.' Mittakattarpoguk kanoetokaluarasugiklinginammuk.

Kaujijausaraipogut pujolingmut Frankfurtemut, okausivullo illaliortauvut. Kaujiti-pavut nanetsiarmangapta kanoetokadlarniptinguiglo umiaksoaptalo sivua kivilermat.

Ama pujolingmut Carpathiamut okausivut illaliortauvut, kiovátigullo, sangugamik aiviginasuarluta. Angajokávut okautijartorpara tamattominga.

Assingimuttauk kaujijauvogut, ilúnatigle kaningitoméput; kavitaptingnétokangi-marikpok.

Angajokáb arvertarvingmétub perkojanga kingorlerpák. Mr Lightolleremut tnu-jaulaukrok, imaiporlo: 'Arnat sorutsillo ikititaulit umianut.' Okautsit ukkua kapi-asungnek angijok illumigivát. Angajokák kighigiutsititauvok umiaksoanga kivigung-nanginerartanjok kivilermat, inuillo piulinajaunersauniarmatta umiakulungue imar-biksoarme unuangotilugo umiaksoarmépermit piojorijaudlartome.

Inuit katimajut umiaksub kangane ipaksilungilat sulle kanoetob anginiuganik, koaksángalerpulle uimajálugatigle. Erksinermut sivoranermut tikitaalungilat sulle, anerkojaunermik itjelidartilugo ánanauksalungilat, tukisilungilalle opaktortau-nermingnik tokomut.

Mr Beesley unipkârannerpok. 'Takpaungarpogut puftarutelijarluta anorapta kângagut, angajokârle katsungaitonasugilulaungilavut, suingartaujomangimulle perkojinasugivavut. Mânakut uterkojauniarasugivogut sinigviptingnut. Uimajártoka-ngilak, kapiasuluartokangilak, kanoetomik sakkijártokangimat, unuarlo ikubliatsi-armat. Umiaksoak aulajângilak uvângilarlônét Sivumut kutjangagaláleraloarpok, inungnille 10 nit atausénak malugosunajarpok tamattominga.

Umiat ullértauvut, kipaluillo illangita illingatitaujut umianut attuinautipait singi-jomavlugit. Katsungainiovok atso illa. Utteriamik issumakalerpunga anorákka illa-jomavlugit kénáujaniglo tigusijomavlunga, aniajajulle takogapkit illakematitsoma-ngilakka.

Perkojijomik tussarpogut: 'Angutit pérlit umiarnit, arnat unungarlit nettermut kolerpáb alinganut!' Tâktomillo nipliajokarivok: 'Arnat sorutsillo sivorliolit!'

Ipaksilitainarpogut kapianartokarmat, tukisilitainarpogut aiparét aviktauniarmatta, arnat ikititauniarmatta umianut, angutit kemaktautilugit. Taimagle ilusiovo kanoetokartune, arnat sorrutsillo piulijaurkârput, angutit kamajuksauvut ingmingnik.'

Aiparét ilangit kattititaukamilauput, aviutigiakarpulle. Kibliktaunadlartunik takojaksakarpo k stundeme omane. Mr Astor, Amerikamiok, akluitok erkanartok, aiparikamertangalo aviutivuk. Aipane ikitilugo umiamut okautivâ: , Aksunai, nagliktara, takûtilârivoguk New Yorkeme.' Tâmnale kivi katauvok, arnanga piulijautilugo.

Uigasuk umiamêlerêrtok takovok ajaminik umiaksoarnêtomik sulle. Niumivlune ajane okautivâ: , Inigirkaujamnut ailerit. Aipakangilanga, assiogumalo kanoelungilak, kitorngakarpotille aivigijaksarivattillo.' Tiliorsinarpâ ikerkovlugo umiamut, nangminerle umiaksoarnêtuarpok kivi kataularmelo.

Inutokaujok Mr. Straus ikikataurkojauvok umiat illangannut, okarporle: , Aukak, piulijomangilanga arnakartillugo attautsemiglônêt umiaksoarne.' Ningiunga ikerkojauvok, aglât kipaluit illangata nukkiminut ikitinasuarpâ umiamut, aipanele erkisimiarlugo okautivâ: , Nokarvingne nokaromagivunga. Jârit 40 nâvlugit aiparêkpoguk aviutijomangilaguglo mâna inutokauniptingne.' Aviutilungilaglo, kivi katauvugle Titanik akarmat.

Arnat unuktut aviktaujomalaungilat aipamingnit, illangillo keavlutik pêjartauvut aksorornermut aipamik talinginit kipalunut egitauvlutiglo umiarnut. Arnat illangit kunuminarikput umiarnut ikivlutik, piulimajaunersaunasugigamik umiaksoarne angutillo illangit okperkôrput sulle, Titanik kivi gungnangimat. Taimaimallo umiat illangit aularput umiaksûb sennianit tettelugatiglônêt.

,' Arnakar kâ sulle?' apertsortokakattarpok. , Sakijârtokangimat', Mr. Beesley okarpo k, , misituinar kojauvunga umiarmut misikpungalo piulijauvungalo.

Umiak kingorlerpâk No 14 aularpok umiaksoarmit ejauvlune sôrlo târmut, sullelo inuit 1600 tuinaungitut Titaningmêput, toko takonârlugo sôrlo kênarsimariktomik. Koaksârnartomik okâlaudemik aulatsijuk suliarinarpâk umiaksuit sunatuinait ilaliorsimajut okausinginik kaujutilugit Titaniub kanoelinganinganik. , Kivivaliavogut, Phillipsele nokaromangilak, imak kiblêgaloartilugo inigijaptingnut,' Bride unipkârpok. Captain Smithib okautijartorpâtiguk; , Angutik, pijuksauniptingnik piniarpotik, anginersamik piniarungnangilatik. Inigijatik kematuinartikko, attunit kamajuksauvogut nangminiptingnik. Aularkovaptik mâna, kamasaritik nangminiptingnik.'

Phillips aularomangilak, okâlaute koaksarnartok suliarivâ. Puptarut kelaksorpara timinganut, takojartorkovângalo umiakarmangât sulle. Utterama ominadlartomik takovunga. Ikomalerijit ilangata Phillipsib puptarutinga pêrasuarpâ, Phillips kama-

tilugo sulijaminik.

Aksárnigomajok angijôvok, uvangale angutekulôtuinarpunga sôrlo takogapae. Erkailiakivunga Phillipsib nangminênarasuanginganik, puptarutelo kelaksoriakalaurapko timinganut nokaromangimat koaksárnartolerinermik. Kaujivungalo ikomalerije támna puptarutiksakarimat nangminek atoraksaminiik kanoetokalerpat, kajusi-liakivungalo angut támna kuinangnartok tokojuksaungmat. Sunamik tigusimangârma erkaijungnaipunga, pijuksaunerale piniarpara. Neriukpunga pijarêtilaurapko, kaujingilangale. Kemalaukravugle neterme, aulajârungnaiporlo.

Umiaksub akoanit tiptulautit nipliarpot. Phillips akoanôrrok takojungnaiparalo. Maliksoarmut ergortauvunga umiaksub kânganit, kaujilermigamalo umiamêpunga. Tamannatôngilarle. Umiamêpunga, umiarlo pusingavok, atânetilunga. Erkaivunga ipaksililaurama kausidlarnimnik, anerterijuksaugamalo. Kanok pémangârma umiab atânit nelovunga, ikpigisinarpungale silamégama.

Captain Smith arvertarvingmêpok, uimajângimarikpok, kaujivok umiaksub kiviniarninga kanitôngmat.

Tiptulautit nokangilat, tiptulausijartut keterutitaraloardlutik imânut Angajokângata tiptulausijartut okarvigigalakpait, pigialerivullo melodiemik ânanaudlartomik, tusartaujômik umiamêtunut kanane târme. 'Kelarudjâlaunga nangminimnit, kaninersauvlunga Gûd ilingnut.' Sankey 162.

Kârtokarpok pervaludlartomik. Kamane pujolerijut suliaksakarput sulle, suliv-inginelo ukusiâluit kârput imak kiblêngmat takamunga. Titanik nakarpok magoliv-lune. Kingua nararpok imânit, taimailinganiardlune anikitomik tikoartotut târkut. Sivua kivivok, umiaksubillo akarput imarbiksub itininganut isokangitomut sakijâr-ungnaidlutik inuit takoanit. 'Imarbik 2 mailetut ititigivok tagvane.

Nippit unuktut kapianadlartomik kaggudlartut, keanerit angijut, tokomut aulau-majârtitaujut keavaksoadlarningit tussartauvut unuarne tâpsomane, inuit 1600 egi-taungmatta imarbingmut. Okautigigiangat ajornarpok, piulijaumajulle illangit unip-kârput pijokartut illanginik, piulijaumagamiglo tattamnadlartomik.

Mr. Lightoller angajokârsuk 2 okarpok: Nangituinalaukruna umiaksub kângane. Piniangilanga sunamik piniaraksakangimat. Umiak kingorlerpâk aularsimalaukrok, umiaksoak akarpok, sivunullo sanguvlunga akarivunga. Nussuktauvunga umiaksub senianut, kamanele kârtokarmat egitaulerivunga paunga imab kânganut. Nussuktau-psârivunga kanunga, kârtokarmingmalle egitaupsârivunga umiaksub ungatânut. Puivunga umiab umiosimajub pusingajub seniagut tigumiarpalalo. Igaliâluit illa-ngat ochovok senimneluatsiak aktungiggarlunga, puipjortut unuktut tokolugit. Inuit 30 tigumiarpot umiamik pusingajomik, kingornganelo ikititaulaukruna umiamut assiogékutemut inuktakalerêrtomut 40 nik.'

Assianik taimak tatannartigijomik piulijaujokarivok. Mr. Whiteman, salije Titaningme, egitaudlarpok kártub aipanganut. Iksivautat kellaktat, akunânut kellaksor-simajut egikassintijauvut, tápkonungalo ketingmigut ániatitaudlarpok, kángannulle majoarpok assiogékutigivlugillo.

Umiarnétut kivijungnangitune illangit piulikleriartoriamik imânétunik issumakalauralloarput, imânétulle unuktoksódlarmatta umiat umiotitaudlaroarput piulijaujullo assiokatautuinarajarpatukput. Taimaimat uttertókangilak.

Captain Smith piipjorlune talingminut tigumiangénarpok sorusermik saumimigut, ápálo umiat ilanganut. 'Sorusek tigujaule,' okarpok. Sorusek tigujauvok, angajokárlo íkititsomagivát umiamut, támuale pijomangilak. 'Mr Murdock (angajokársuk 1) kanoelingarkórká?' aperivok. Tokorkórtomik okautjaugame, sapkojivogók umiamik egangavigijaminik, sukaitomiglo kivivok ijipta sángine.

Unuktut unipkárloarput tukisijamingnik unuarne táp-omane, ilúnatigle ovane aglaklugit ajornarpok. Unuktut kakkivut umiaksoarmit pokilaktunut piulinasuarlutik, ilangille tokovut keujamut aiviorkártinagit. Atausek unipkárpok imák: 'Unuak návluo tuksiatsainalaukpogut, nokajuitomik tuksiatsainarpogut. Inuit puigorsimakólauktut kanok tuksiartuksaumangármik erkailiakivut tuksiarnerilauktamingnik sorusionermingne, tuksiarnerilerivaillo. Akulaitomiglo ilagékkluta tuksiarpogut Nálekab tuksiarnererkojanganik.

Sorusiarsuit unuktut kivikatauvut unuarne tápsomane, 7le ilijaulaukput umianut angajokángit ilautinagit. Atingit kaujijaungilat kaujijaujungnangilallo mána, piulimajauvulle pairijauvlutiglo ivlerijaudlarpullo kelujaungmatta imarbiub akearoáluanit

Umiat kivijungnangitut pitóvut imarbiksoarme. Kapiasuktut imânétut nippingit tussaraksaujungnairput, umiarnétullo nipliatailivut kapiasumut. Illangit anorákatsiangilallónét, kamilasukput, pitakarnersallo aituivut pitakatsiangitunik keujaluarkonagit. Umiat illangannétut imânétsainarput sérkungit tikidlugit, unuarmelo inuit 7 tokolerput, timingillo egitauvut imânut.

Kaulermat Titaniglo takuksaujungnairmat, unuktut ipaksilitainarkórput, kapiarnek kanok angitigimangát. Illúuáne pokilaktut umiaksoarmit takuksauvut, tokkungajullo timingit unuktut sakijárput. Aruat keptailerput illangillo keadlalerput.

Kaulivaliangmat kuvianadlartomik takuksakarpok. Ikane umiaksoak kailertok. Phillips sulingitomik sulilaungilak, sulingitomik tokungilak. Umiaksuit kairkojaujut okálautekut koaksárnartokut piulikleriartortut allakkarput. Inuit ilangit nukegalángmingnut kagudlarput: Hurra. Umiat siamangajut imarbingme sangudlarput umiaksuit torárvigivlugit. 'Uttilertójarpogut inótsemut,' ilangat okarpok.

Assianik taimak tatannartigijomik piulijaujokarivok. Mr. Whiteman, salije Titaningme, egitaudlarpok kártub aipanganut. Iksivautat kellaktat, aklunánut kellaksorsimajut egikassintijauvut, tápkonungalo ketingmigut ániatitaudlarpok, kángannulle majoarpok assiogékutigivlugillo.

Umiarnétut kivijungnangitune illangit piulikleriartoriamik imánétunik issumakalauralloarput, imánétulle unuktoksódlarmatta umiat umiotitaudlaroarput piulijaujullo assiokatautuinarajarpalukput. Taimaimat uttertokingilak.

Captain Smith piipjorlune talingminut tigumiangénarpok sorusermik saumimigut, ápálo umiat ilanganut. ‚Sorusek tigujaule,‘ okarpok. Sorusek tigujauvok, angajokárlo ikítitsomagivát umiamut, támmale pijomangilak. ‚Mr Murdock (angajokársuk 1) kanoeingarkôrká?‘ aperivok, Tokorkôrtomik okautjaugame, sapkojivogók umiamik egangavigijamínik, sukaitomiglo kivivok ijipta sángine.

Unuktut unipkâraloarput tukisijamingnik unuarne tápsomane, ilúnatigle ovane aglaklugit ajornarpok. Unuktut kakkivut umiaksoarmit pokilaktunut piulinasuarlutik, ilangille tokovut keujanut aiviorkártinagit. Atausek unipkârpok imák: ‚Unuak návlugo tuksiatsainalaukpogut, nokajuitomik tuksiatsainarpogut. Inuit puigorsimákólauktut kanok tuksiartuksaumangárnik erkailiakivut tuksiarnelauktamingnik sorsionermingne, tuksiarnelivaillo. Akulaitomiglo ilagékkluta tuksiarpogut Nálekab tuksiarnererkojanganik.‘

Sorusiarsuit unuktut kivikatauvut unuarne tápsomane, 7le ilijaulaukput umianut angajokángit ilautinagit. Atingit kaujijaungilat kaujijaujungnangilallo mána, piulimajauvulle pairijauvlutiglo ivlerijaudlarpullo kelujaungmatta imarbiub akearoáluanit

Umiat kivijungnangitut pitôvut imarbiksoarme. Kapiasuktut imánétut nippingit tussaraksaujungnairput, umiarnétullo nipliatailivut kapiasumut. Illangit anorákatsiangilallónét, kamilasukput, pitakarnersallo aituivut pitakatsiangitunik keujaluarkonagit. Umiat illangannétut imánétsainarput sérkungit tikidlugit, unuarmelo inuit 7 tokolerput, timingillo egitauvut imánut.

Kaulermat Titaniglo takuksaujungnairmat, unuktut ipaksilitainarkôrput, kapiarnek kanok angitigimangát. Illúuáne pokilaktut umiaksoarmit takuksauvut, tokkungajullo timingit unuktut sakijárput. Aruat keptailerput illangillo keadlalerput.

Kaulivaliangmat kuvianadlartomik takuksakarok. Ikane umiaksoak kailertok. Phillips sulingitomik sublaungilak, sulingitomik tokungilak. Umiaksuit kairkojaujut okálautekut koaksárnartokut piulikleriartortut allakkarput. Inuit ilangit nukegalángmingnut kagudlarput: Hurra. Umiat siamangajut imarbingme sangudlarput umiaksuit torárvigivlugit. ‚Uttilertójarpogut inótsemut,‘ ilangat okarpok.

kaujijut, illagivlugit ingergarniálukkôrkârlutik tikisinalerput Kûlîniub kangianut. Nunab inunginut tikitauvut tagvane, piluatomik angajokângat Serkoak itok tajauvok.

Mânnale Daniele nangminek unipkârle! Imâk aglakpok: Tâmma Serkoak takotainalaukpara, Siksiarsuk aiparivlugo taipkoa nuuangannut ailauramnuk. Tâpsoma Siksiarsub okautitsiarpaît, suna pivlugo tamaunga aigama. Tâmma nippangermat, kannerâ angmarpara mikijomiglônêt sivorajungnairlunga, ômatinne ikpigidlarlunga Jesusib najorninganik. Imâk sivorlermik okarpunga: Jesusib tillivânga tamaunga; inuit tamânêtuttauk sâgiarkôlerpaît ingminut, sôrlo sivorlivut nellojoksôtillugit omisuktôtillugit Jesusemik ajokertuijuniglo tokotsijomatuinartillugit aglât piulijomadlauramigit Satanasib uiveriklerninganit. Sulle mâna sokoserajangilagut, ajokertuijunik tiliklilaungipat. Taimaimat sâgiarkojomavapsetauk, tarnise tokojungnangimat. Jesusemut tarnise aingikune, ikkomaksoarmut kissiane ainajarpok kapianadlartomut nellekangitomut. Jesuse tâmma kejungme seningajolingme tokolaukpok sillaksoarmiut illûnaita pivlugit. Taimaimat uvangatauk tussuvunga, sâgialerkovluse Jesusemut, tâpsoma assianik Gûdekangimat. Tâmma piuliklertetôvok assekangilarlo. Satanase tâmma tettigijase saeglotudlarpok, tarninik asseroituinarpok. Jesuse tâmma mikijomiglônêt saeglunekangilak inuarosungnekaranelo. Jesusemut sâgiarupse, sillakilitainarkôrajarpok; saeglolungnanga okarpunga.

Taimak okautigapkit, tukisimmarikput tussulerlutiglo kablunâpta illangannik ajokertuijokaromavlutik.

Tâmma Serkuak itok okarpok: Nakudlarajarpok, kablunâkalerpat tamâne. Uvanga tamâne angajokâtôvunga. Kablunâmik maungartokarpat, sâgiaromangitok nuname tamattomane kenuginajartara, pinasuarnermik agviarkonago. Kuvia-ugajarpogut okalârkotit, kâta sagiar'uta sapperapta, nunavut adsekalungimat. Sinaungavorle, inôsera sivikikôlermat; kujanna! tâpkoa kitorngakka kablunâkalerpatta, nakudlarajarpok angijomik.

Uvlut ikkitut kingorngane nunaptingnut tikingmatta, tâpsoma angajokâb nulli-anga pullariarmat, ernîngne magguk illagivlugik, okautilerpavuk Josefinelo sillaksûb pingortitauninganik, Jesusiblo iuûlerninganik arvertarninganiglo inuktut tokunganiglo. Tamakkoninga tussaramik, angijomik tataminiadlalauput, okpimaringningat takuksaudlalaupok. Kuviasudlalaupogut angijomik aglât, tâpkoa kissimiungitorle, takejakka illûnatik tukisitsiatainarlutik okakattalaukput. Nello-nangilarle, Jesusib kissime ômatingine okautikattalaungmagit. Uvanga okausikkalo sullinajangilat, Jesuse ikkajungipat. Taimaimat Jesuse tamainik ômatinik kaujima-jotôjok kugvinut kujagivlugo nertoromagalloarpara, issumagilaungitamnut mâna illingatingmanga.

Herrnhut.

Taimailivut Danielib unipkausingit. Atuarapkit, issumanut sunatuinarnut tikitauvunga. Sivorlermik ikpigivunga, kujalijuksandlarapta, Nâlekab ikajorningagut Serkoab taipsoma kinguvângit tussarvekatsiartitausinalermatta mâna okautsinik tusarnertunik. Aipanganigle apertsutemut anlatauvunga Kanôk? uvloptingne illagêngniptingne angutekarivâ Kristusib naglingninganut taimak kajungertitaumajunik Danieletut Gottlotullo, okâlajartoromajunik piuliklertemik pigijamingnik nellojmut, okumaitut, ajoksarnartut, nangianartut erkaginagit?

C. A. M.

Herrnhut .

Adsingoakut kemergojaksakartitauvosê tamattomane illagêt unuktut, illagêngnipta Labradoremétuttauk anânangoangannik sôrlo: Herrnhutemik. Iglutsiarnik perorsêviksoarniglo napârtuniglo takogapse, tatamnarkôrrok, nunatsiak tâmna sivorngane inaksuliolaungmat ukpigakarlunelo piungitunik illimagijaularmelo ingergajumt. Taipsomane, Moraviamiovinit jârit 200 kasait mattoma sivorngane igloliulitainalaungmatta taikane, arnat illangat kapiasumut niplerungnalaukrok aglât: „Nakit kakôjaksarsiniarpitâ tamâne inukangitome?” Mânnale nunatsiangovok, Nâlekab pitsiarninga angijôdlalaungmat Herrnhutemiunut.

Adsiliorlugo adsiliorite nangilaukpallaivok Gûdib perorsêviane kakkârulangme. Napârtut nelleritat, takuksaujut adsingoab kiglingane, issuane sinnitârpât arkosinek Gûdib perorsêvianut sangmijok. Kakkârulangme ômaue Matteus Stach Boeniselo senakatigêlaukpuk okausekautivlutik karâlinik. Herrnhutemiuvinit unuktoksuit illuvertaumavut tamâne, Zinzendorfetauk illangillo ajokertuijullo ikitolungitat missionskarvingnêlauktut sivorngane. Kablunât Labradoremiuvinit illangita timingit — Samuelib itub Ramamêlauktub Linderiblo Kretsmariblo — meragoerserivut kakkârulangme tagvane makkiviksoarmik utakivlutik.

Napârtut nelleritat senniatigut, igloksûb takuksaujub adsingoarme kiglingagut arkosinekarivok sinnitârtaungmijomik napârtoksoarnut, Bertelsdorfemut sangmijomik. Pisuktub tagvûna Bertelsdorfe tikivigijungnarpâ stundib abvangata abvangane. Mâna ajokertuijersoavut nunakarput sulle Bertelsdorfeme, apsimaningalle Herrnhutemit agviakattarmat nûlârpallaivut sukutsiane Herrnhutemut, igluksanganiglo igloliortokalerpok mâna igloksûb taijaurkaujub kannitangane.

Kattimavik, illitarnartok nuvugusikut, sivorlerpaulungigalloarlune sennajaulauk-

pok Zinzendorfib uvlungine sulle. Taipsomane sennajautillugo unatartokalaupok Prussinik Anstriamiuniglo. Herruhutemiullo tikitaukattalaupok sorsuktuksaksoar-
nut nellinut, tussakattalaupok aglät unatautijut kukkiutsoanginik, nangminerle unatarviolaungilat; pairksijungnalaukput sorsuktuksanik ikkilersimajunik kattima-
viksamingniglo pijarêrtitsijungnalaukput agviartaunatik unatartunut. Augusteme
13 me 1757 me kattimavik attijaulaupok kattimaviglo támnaatsainak attorpok sulle.

Mánna Herrhuteme inukarpok 1200 kasangnik.

Tagvaneluatsiak ajokertortigilauktapse illangit nunakarput mánna sulle: Burke-
ngelo Williamelo Kestnerelo Hlawatsekelo Sulzelo. Burkenge itommarilerpok 79 rik
járekarame. Itônerub siorniornarninginik timiblo sangêvallianinganik ikpigigalloar-
lune, kujalijutiksakadlarpogók, kanoemmarilunginame mánnamullo aulajungnarame
sulle kaut tamát. Salutipait angijomik illúnaita erkajut sulle katangutiptingnik.
Nálekab perkopagik, katangutikput Burkengikkuk uvloksiulárpuk operngáme Apri-
leme, 50 nik járinik aiparêklutik. Nálekab kénarminut kaumaksarligik saimartilug-
giglo!

Williamelo Kestnerelo Hlawatsekelo inôgalloarlutik kanoenersauvut. Williame
ijelerivok tautugungnairpalliavlunelo. Kestnerelo Hlawatsekelo timimik illangagut
tokungatítalaupok sôrlo, aipâ nekornersaugalloarivok Hlawatsekele sujuvalliavok.
Sulze itommarigalloarlune kanoengilak sulle sappilaungilarlo aglät aujarme Afrika-
liarlune, ernine angajudlek ajokertuijôjok Afrikame takojomadlaramiuk.

Jesuse, tokungnut najulaungmitigut
nunakativullo Europamêtullo Amerikamêtullo
Asiamiut, Afrikamiut katangutivut!

C. A. M.

Kairolâniarvik pivlugo.

Inuit kenuningat attanerusermut kairolâniat pujolit nokartitaurkovlugit járit
ilangine tikiutelaukrok St Johnsemut aujab pigiarningane, akkijauvungalo imák:

August 13. 1912.

Sir,

Kaujitilerpagit aglavit April 9 mit tikilaungmanga, taimaktauk inuit kenuningata,
attanerusermut Hopedalemiut, Nainemiut, Okamiut, Hebronemiullo, puijit tokor-
artauningat pivlugo,

Kuviasutekalárpunga kenunek tamanna naipertortautilugo attanerusiub angajo-

kaukatigijanginut, (Executive Council,) tãpkonunga issumaksarsiorutaurkovlugo.
 Uvangaungunga Kivgartortigijat,
 R. Watson. Colonial Secretary -- Aglakte.

W. W. Perrett.
 Nain. Labrador.

Kaujijaksak .

Illûnapsingnut kaujijaujuksauvok, okkiorme aglalitsijut illusingit illingajungnair-pallianiarmatta sivornganetut. Mãnnamut taipkoa kamagijausôngolaukput akkiler-tauvlutiglo uvaptingnut, mãnnamille pijigijauniarput Neufundlandib angajokãngi-nut. Taimaimat aglait illûnatik, tillijauniartut tamakkotigûna, nakitjutenik [akingi-nik] pitatsertaujariakarniarput, sôrlo aujak pujolikut aglalitsijokut tillijaujut pijariakarmatta. Ajornarniarpok aglalitsijut Neufundlandib angajokãngita pijingit neksarkovlugit tujûtinik nunab assianut akkekangitomik.

Mãnaluatsiak aglalitsijut Nainemit aungalãrtut uttimullo kïssimik ákiktaumatsia-lerput, Sivorlingit aulalãrput Nainemit Januar 7me sennianelônêt, Januar 15me Maggôwingmêtuksauvlutik, taikangallo uttilãrmivlutik Nainemut. Aipaingit Feb-ruar 20me sennianelônêt Nainemit aungalãrput uttilãrmivlutiglo. Pingajungit April 25me sennianelônêt Nainemit aungalãrput uttilãrmivlutiglo.

Maggoertorlutik okkiorme aglalitsijut tãpkoa avungalãrputtauk Nainemit Oka-mut, ingergarviksangille okautigijautsiarungnangilat sulle mãna.

Ama okaromagivunga imák: Tunergutiarsuit Illûnainôrtut ákiktauniksangannut illingajuksat pijominadlarmatta, tussuvunga, illagêktotalingue tamaine angajokau-katigêt illangat kattersoerkovlugo tunergutiarsungnik taimaitunik kattersortaminiglo tilliklerkovlugo Nainemut (Perrettemut). Illûnainôrtut akkekartillugit issumaka-ngilagut sulle, tunergutiarsungnigle pijariakarpogut, kejungnik orksualungmiglo assinginiglo attorialingnik tigusijungnarkovluta senajauvinganne.

Nain, Nov. 1912.

C. A. Martin.

